

BURGERPARTICIPATIE IN ENERGIE PROJECTEN

Veel duurzame energieprojecten lopen tegen lokale weerstand aan, zo ook het in de Betuwe. De omwonenden worden in een laat stadium betrokken bij de plannen. Er wordt pas contact gezocht met bewoners als het project in het vergunningentraject zit, als de vergunning al praktisch in kunnen en kruiken zit. "Alles is toch al besloten!" is een terechte en veel gehoorde klacht. Er is geen echte inspraak en participatie in de planvorming meer mogelijk. De enige optie die dan rest is het bieden van weerstand. Dit is begrijpelijk, jammer en een gemiste kans.

Het uitvoeren van de Regionale Energie Strategie kan juist een aanleiding zijn tot activatie van omwonende gericht op de 'eigen' energietransitie. Het biedt handelingsperspectief en kansen voor de omwonende actief bij te dragen aan een duurzame omgeving en tegen klimaatverandering. Het zou dus een aanjager kunnen zijn voor verdere verduurzaming.

Ook kan een 'lokaal' energieproject het gevoel van zelfregie en trots vergroten en de sociale cohesie en zelfvoorziening van dorpen en wijken versterken. Het maakt de bewoners onafhankelijk van energiegianten en de samenleving robuuster.

Als er, voordat er sprake is van concrete projecten, wordt geïnvesteerd in community-building gericht op lokale duurzaamheid kunnen projecten in vruchtbare aarde vallen. Er zullen initiatieven vanuit de direct-omwonende ontstaan. Positieve ondersteuning vanuit de lokale overheden, gemeente, de regio en provincie, en betrokkenheid van het lokale bedrijfsleven is dan noodzakelijk. Dit kan in communicatie, middels financiële ondersteuning en door samenwerking. Voor een succesvol lokaal initiatief is goede lokale samenwerking randvoorwaardelijk. De gemeente zal ruimte moeten bieden waarbinnen een lokaal initiatief kan opbloeien en opereren.

Het creëren van een gelijk speelveld, een zogenaamd 'level playing field', en de huidige procedures zet lokale (burger)initiatieven op een achterstand en creëert gemiste kansen. Subsidiegelden lekken weg, de lasten vallen lokaal en de winsten verdwijnen.

Lokale initiatieven vanuit de bewoner en het bedrijfsleven moeten gestimuleerd en bevordert. Zo levert de energietransitie van een positieve bijdrage aan een leefbare omgeving op lokaal niveau. Dit vraagt om een actief en sturend beleid vanuit de overheid en samenwerking met lokale partners.

De Energie Coöperatie Midden Betuwe (Ec-MB), e-regie, wil betrokken zijn als vormgever van de lokale participatie bij de ontwikkelingen van verschillende projecten van duurzame energie, zoals windpark Midden-Betuwe. Daarnaast wil zij een project-overstijgende rol op zich nemen. Ook wil ze lokale initiatieven ontwikkelen die zijn gericht op de energietransitie in bredere zin. Het kan daarbij gaan om bijvoorbeeld het helpen en stimuleren van energiebesparende maatregelen, opslag en lokale distributie van energie, oplossingen bieden bij decentrale netwerkcongestie, organiseren van elektrische deelauto's en omzetting naar waterstof. Op deze manier geeft zij invulling aan het streven van de overheden naar minimaal 50% lokaal eigenaarschap van de duurzaam opgewekte energie en de energietransitie op lokaal niveau.